

■ EXPERTINTERVIEW met Anne Marie ter Steeg

Herkennen en erkennen van traumatisch hersenletsel

Traumatisch hersenletsel kan een enorme impact hebben op het leven van mensen. Zowel in de zorgsector als bij het grote publiek is voor deze aandoening te weinig aandacht, vindt Anne Marie ter Steeg, revalidatiearts en voorzitter van de Werkgroep Traumatisch Hersenletsel (WTH). “Er moet meer herkenning en erkenning komen voor traumatisch hersenletsel en de onzichtbare gevolgen ervan.”

“Er bestaat een onderscheid tussen licht, matig en ernstig hersenletsel. Ruim 80 procent van de gevallen valt onder de lichte vorm”

Wat wordt er verstaan onder traumatisch hersenletsel?

“Er bestaat een onderscheid tussen licht, matig en ernstig hersenletsel. Ruim 80 procent van de gevallen valt onder de lichte vorm. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan wanneer iemand een hockeybal tegen zijn of haar hoofd krijgt of van de trap valt. In het dagelijks leven komt licht hersenletsel vaak voor, maar wordt het niet als zodanig herkend en erkend, omdat mensen na zo’n gebeurtenis doorgaans gewoon hun hockeystick weer oppakken en verder spelen. Licht hersenletsel kan echter serieuze gevolgen hebben. Vaak wordt gedacht dat de

consequenties hiervan minder erg zijn, maar de impact op het dagelijks leven kan net zo groot zijn als bij matig en ernstig hersenletsel. Bij die laatste twee vormen zijn mensen even buiten bewustzijn of in coma, of zijn ze verward. Dan is het heel duidelijk dat er iets aan de hand is. Bij mensen die bij het ziekenhuis worden binnengebracht na een ernstig ongeluk wordt echter lang niet altijd nagegaan of er sprake is van hersenletsel. Het herstel kan hierbij ook vlug gaan, bijvoorbeeld omdat de verwardheid snel verdwijnt. In het ziekenhuis lijkt alles na verloop van tijd dan weer in orde, maar veelal worden de gevolgen pas duidelijk als mensen hun dagelijks leven weer oppakken.”

Wat kunnen de gevolgen zijn?

“Iedereen heeft, zeker in de eerste herstelfase, een vertraagde informatieverwerking. Mensen hebben moeite hun aandacht erbij te houden. Ze hebben daarnaast problemen met dubbeltaken; het uitvoeren van twee taken tegelijk. Ook worden ze snel moe, maar gaan ze wel door met hun leven op hetzelfde tempo als ervoor. Zo lopen ze als het ware een marathon met hun brein, terwijl dat echt tijd nodig heeft om te herstellen. Hierdoor wordt soms ten onrechte de definitie burn-out gesteld. Als mensen vermoeider zijn, kunnen ze last krijgen van hoofdpijn en hebben ze een korter lontje. Iedereen heeft hier weleens last van, maar bij mensen met hersenletsel komt het vaker voor. Dit

zijn allemaal heel subtiele signalen, die doorgaans niet worden opgepikt. Andere mogelijke gevolgen zijn impulsiviteit en een gebrekkig inschattings- en planningsvermogen. Sommige mensen kunnen ook ontremd en agressief zijn. Anderen tonen juist totaal geen initiatief. Het scala van gevolgen loopt dus uiteen

van heel ernstig tot subtiel. De zwaardere gevolgen treden meestal op bij ernstig hersenletsel en minder bij de lichte vorm, maar ook daar kunnen de consequenties immens zijn. Als het hersenletsel niet herkend en erkend wordt, lopen mensen sneller vast omdat ze niet weten wat er aan de hand is.”

Hoe kan bewustwording gestimuleerd worden?

“Tegenwoordig is er meer aandacht voor het erkennen en herkennen van hersenletsel en het creëren van bewustwording van de gevolgen voor een persoon en diens omgeving. Bovendien wordt vaker gewerkt met signaleringslijsten. Er is dus meer kennis dan twintig jaar geleden, bijvoorbeeld in de eerste lijn bij huisartsen, maar bewustwording creëren en scholing aanbieden blijft nodig. De beeldvorming bij het grote publiek is ook belangrijk. In televisieseries kan iemand uit een coma ontwaken en binnen een paar weken weer aan het werk gaan. Dat geeft een erg onrealistisch beeld.”

Anne Marie ter Steeg